

Diagnoza lokalna

Diagnoza to rodzaj badania. Pozwala nam przyjrzeć otaczającej nas rzeczywistości i odpowiedzieć sobie na pytanie „jak jest” i/lub „jak być powinno”.

Z kolei brak diagnozy, lub diagnoza źle przeprowadzona prowadzi do:

- Niewłaściwego określenia potrzeb adresatów działań,
- Niewłaściwego określenia kompetencji uczestników,
- Zlekceważenia barier, które istnieją w środowisku,
- Niewykorzystania zasobów środowiska,
- Dublowania działań.

Planując diagnozę zaczynamy od postawienia sobie pytania „do czego ma nam się przydać diagnoza?”. Określimy co chcemy badać, dla czego właśnie to chcemy badać i jak wykorzystamy poszczególne zebrane dane. W dalszej kolejności ustalmy plan badania oraz podejmiemy decyzję kto będzie realizował diagnozę. Jeśli mamy w instytucji odpowiednie zasoby część działań badawczych możemy wykonać sami. Są jednak sytuacje, które ze względu na skomplikowany charakter badania i/lub potrzebę zatrudnienia osoby z zewnątrz (dystans, brak konotacji z instytucją, potencjalnie większe zaufanie ze strony respondentów).

Jednym z elementów diagnozy jest mapowanie zasobów wewnątrz własnej instytucji (zasoby materialne i zasoby ludzkie). Kolejnym krokiem może być mapowanie zasobów w otoczeniu zewnętrznym instytucji (mapowanie odbiorców, mapowanie potencjalnych partnerów do współpracy, lokalnych artystów etc.). W ramach diagnozy możemy się szerzej przyjrzeć otoczeniu instytucji i zobaczyć co potencjalnie wpływa na jej funkcjonowanie – np.: administracja (centralna i samorządowa); polityka państwa, samorządu, dzielnicy (np. priorytety, programy wieloletnie, strategie); instytucje gospodarcze; inne instytucje publiczne

w najbliższej okolicy; organizacje pozarządowe; media; uczelnie; mieszkańcy (np. pod kątem struktury społecznej).

Skąd zatem możemy pozyskać dane? Możemy sięgnąć po dane GUS / Bank Danych Lokalnych i zobaczyć jak kształtują się poszczególne wskaźniki w naszej miejscowości, powiecie etc. Możemy skorzystać z danych samorządów oraz dokumentów strategicznych (gminy, powiatu, województwa), które zwykle zawierają część diagnostyczną. Inną metodą jest tzw. benchmarking czyli porównanie naszej instytucji z innymi o podobnym profilu działalności, podobnej wielkości, podobnym budżecie etc. Możemy też skorzystać z danych różnych instytucji (w szczególności w zakresie problemów społecznych w naszej miejscowości), np. dane OPS, PCPR, UP, Policji, Straży Miejskiej etc.

Z kolei realizując badania w terenie możemy korzystać zarówno z klasycznych narzędzi w postaci wywiadów, wszelkiego rodzaju ankiet, obserwacji. Mamy też do dyspozycji całą gamę niestandardowych narzędzi w postaci gier, warsztatów, działań animacyjnych.

Podsumowując warto pamiętać, że badania diagnostyczne, nawet po niewielkim przygotowaniu możemy realizować sami. Trzeba tylko pamiętać o kilku zasadach:

- Zastanówmy się jaki jest cel badania!
- Pamiętajmy, że metoda i narzędzia są wtórne do celu!
- Określmy nasze zasoby (w tym ludzkie) i zobaczmy co i w jakim zakresie możemy zrobić sami!
- Starajmy się zbierać dane systematycznie!
- Starajmy się na temat danego zjawiska/problemu pozyskać dane z kilku różnych źródeł!